

Så med Sara Bäckmo

SÅKALENDER

oktober - november - december

Varmt välkommen till Skillnadens Trädgård! Jag heter Sara Bäckmo och är en glad fyrabarnsmamma som odlar grönsaker för glatta livet till min familj. Vi bor på landet en bit söder om Växjö i Småland. De senaste tio åren har vi varit i princip självförsörjande på grönsaker från trädgården. Allt startade som en utmaning jag gett mig själv: Skulle det vara möjligt att odla nästan alla grönsaker familjen behöver i den egna trädgården? Svaret var ja. Mitt arbete med att anlägga en självförsörjande grönsaksträdgård blev bloggen sarabackmo.se – som idag är en av Sveriges största bloggar. Jag är väldigt glad över att du hittat hit och vill vara medlem på min sida!

Grunden i en köksträdgård är förstås grönsakerna vi odlar. Min idé är att om vi sår ofta så kan vi också skörda ofta. Jag har som mål att så något för varje dag. Ibland är det klurigt att hålla ordning på allt som ska ner i jorden och därför får du här en enkel såkalender, som kan användas som grund i din planering av sådder till köksträdgården. Varje säsong får du en ny del och till slut har du samlat på dig en kalender för hela året. Hoppas det ska vara ett bra stöd till din planering.

Odlarhälsningar från Sara Bäckmo

Vitlök

Vitlök sätts på senhösten, med klyftorna en och en i jorden. Den toppigaste änden upp. De ligger i jorden under hela vintern och börjar växa på allvar till våren. Under sommaren utvecklas löken och bildar klyftor. Under sista delen av juli kan man börja skörda.

Potatislök

Det här är en liten pärla bland lökarna! Potatislök är en typ av schalottenlök och odlas också på precis samma sätt genom att plantera sättlökar. Under jorden delar den sedan sig till många nya lökar, liknande det sätt som potatis gör. Därav namnet. Den växer fint och har superbra lagringsegenskaper.

Spenat

Spenat växer fint på alla möjliga växtplatser under hösten. Den kan sås utomhus i vanliga land, pallkragar, växthus, tunnelväxthus, krukor och tråg. Mitt tips är att så lite spenat överallt. Det är en otroligt värdefull sen bladgrönsak. Oroas inte för att det är vinterväder där du bor, fröerna skadas inte av minusgrader. Bara strössa ut och täck med jord.

Schalottenlök

Sorten jag brukar odla heter 'Longor'. Det fina med den är det går att sätta den redan på hösten till skillnad från andra schalottenlökar. Lökar sätts samtidigt som vitlök och ganska grunt i jorden, där den övervintrar. Den växer upp på våren och skördas på sommaren.

Direkt på friland

vintersallat
vitlök
schalottenlök
potatislök (som är en schalottenlök...)

Direktsådd i tunnelväxthus

spenat
vintersallat
vinterportulak
vitlök (för odling av blast)
krasse

Inomhus för fönsterodling

ärtskott
småblad
vitlöksblast

Palsternacka

En av vinterns absolut viktigaste rotsaker är palsternackan. Den är suverän att höstså! Tricket är att så tillräckligt sent på året så att inte fröna hinner gro. De ligger i jorden och suger åt sig fukt för att sätta fart när det blir vår. Fröna behöver då i princip inget vatten alls för att gro eftersom vinterns snösmältning och vårens regn sørjer för det. Bäddat för tidig sommarskörd!

Svartrot

Denna rotsak är kanske en doldis för en del. En rotsak och verkligen en delikatess med svart yttre och vit insida. Den är lätt att odla, men ställer lite krav, bland annat på jorden som bör vara lucker och gärna fri från sten. Svartrot tar lång tid på sig att gro, och varje svartrot utvecklas från ett frö så för stor skörd måste många frön sås. Skördas följande höst eller vår år två.

Vinterportulak

En av vinterns bästa bladgrönsaker är vinterportulak. Hur mörk vintern än är, så växer den. Nya blad skjuter ut från bladrossetten i en underbart ljusgrön färg. Spröd och späd växer den hela vintern och ger fin kontrast till annat i salladsskålen. Jag sår den på sensommaren och hösten. Den är som bäst när det är kallt, smaken verkar försämrats när det blir varmt och soligt.

Kruktoomat

Det är mycket roligt att driva fram tomater inomhus på vintern och det väcker verkligen odlarlusten inför våren. Att kunna skörda små tomater på fönsterbrädet redan på vårkanten, det är lyxigt! Men vintern är mörk och antalet dagsljustimmar räcker inte till. Det som är helt avgörande för att lyckas är extra växtbelysning.

Direktsådd i tunnelväxthus

spenat
vintersallat
vinterportulak

Utomhus när det blivit kallt

sommarmorot
sallat
palsternacka
svartrot
haverrot
persilja
dill
spenat
vitlök (sättlök)

Fönsterodling med extraljus

ärtskott
miniblاد
sallat
kruktoomat
trädgårdsportulak

Chili

Chili har lång utvecklingstid, det vill säga växten behöver lång tid på sig från sådd till skörd. Lättast är att göra en gles bredsådd i ett plasttråg eller kruka. Lägg då fröerna på fuktig jord med några centimeters mellanrum och täck med jord eller perlit/vermikulit. När plantorna blivit hanterbara i storlek delas de och sätts i varsin kruka. Extra ljus är ett måste.

Salladslök

Salladslök liknar vanlig gul lök men är lite mindre och skördas tidigare. Den brukar säljas färsk om sommaren i knippen med blasten kvar. Den kan skördas i olika stadier, både som mycket späd lök och som lök med kraftigare lökbas. Så i kluster i en plastbytta som får stå utomhus i växthus, en så kallad vintersådd.

Sallat

Hemodlad sallat är vansinnigt gott. Som ett grönt godis. Den kan odlas året om, det gäller bara att välja sort efter säsong. Det finns en sallat för varje smaklök, varje tid på året, varje måltid och varje växtplats. Sallat gror bäst i kall jord, därför lämpar den sig väl för höstsådd. Så likt salladslök, i byttor och tråg som får stå kallt i växthus tills de gror på senvintern.

Minipaprika

Det finns många sorter av låga paprikaplantor som ger små frukter. De är underbara! Om de sås under höst eller tidig vinter ger de skörd redan i fönstret och kan sedan sättas ut i landet eller i växthuset. Kika gärna på fröpåsen efter utvecklingstid och var noga med att välja sorter som utvecklar frukt snabbt.

Tunnelväxthus

sommarmorot
salladslök
spenat

Utomhus på friland, odlingslåda eller plastback

sommarmorot
sallat
palsternacka
svartrot
haverrot
persilja
dill
spenat

Fönsterodling med extraljus

ärtskott
miniblad
sallat
kruktomat
trädgårdsportulak
minipaprika

Inomhus för senare utplantering i tunnel och på friland sår jag nu chili!